

שגרות ניהול ושיתוף פעולה כדרך לשיפור איכות הטיפול ברפואת נשים ראשונית והפחתת הפניות למלר"ד

ד"ר דניאלה נחום MD, MBA, מומחית ברפואת משפחה, אחראית תחום בטיחות הטיפול וניהול סיכונים, פרופ' ענתבי איל, מומחה ברפואת נשים, מנהל רפואת נשים מחוזי, גב' מילנה קלייניקוב כלכלנית מחוזית, ד"ר אנדר"י קורובייניקוב מנהל רפואי מחוזי, מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות

המטרה

**אפיון הסיבות לפנייה למלר"ד במטופלים הפונים
מעל 6 פעמים בשנה**

שיטות המחקר

- ◀ **תחקיר התיק הרפואי:** רשומה רפואית, מעורבות מקצועות הבריאות עו"ס, סיכומי יועצים, אשפוז, מלר"ד, רשומת אחיות, בדיקות מעבדה, תרופות קבועות ורכישת תרופות.
- ◀ **הגדרת הסיבות לפנייה לפי הקטגוריות הראשיות הבאות:** רפואי, פסיכיאטרי ופסיכוסוציאלי, אונקולוגי ופליאטיבי, מיילדות ונשים, ניהול תיק רפואי וקטטרים.
- ◀ **בכל קטגוריה אופיינו תתי הסיבות הבולטים, כגון:** תחלואה כפולה, רצף טיפולי, ריבוי מטפלים ותופעות לוואי מתרופות אונקולוגיות.

רקע

אחת המשימות העיקריות בניהול רפואי בקהילה היא הפחתת פניות מיותרות למלר"ד, הרצף הטיפולי ואיכות הטיפול הרפואי. משימה שתפחית משמעותית העלויות. מחקרים מצאו שפניות חוזרות ומיותרות למלר"ד קשורות בגורמים כגון תפקוד הרפואה הראשונית, זמינות השירותים ורצף טיפולי, בגיל המטופל ומצב סוציאקונומי ונפשי, וכן אוריינות רפואית ועד אמון ברפואה הראשונית. בלאומית שירותי בריאות, מחוז דרום חלה עליה במספר הביקורים במלר"ד, בין השנים 2022 ו-2024 בשיעור של כ 10%.

ממצאים

- ◀ בשנת 2024 - היו 173,179 פניות למלר"ד. מתוכם ל 366 מטופלים מעל 6 פניות. תחקרתי 240 תיקים.
- ◀ בפילוח סיבות הפנייה למלר"ד, נמצא ש 11% פנו מסיבה רפואית, 26% פסיכיאטרי ופסיכוסוציאלי, 9% אונקולוגי ופליאטיבי, 37% מיילדות ונשים ו 16% ניהול תיק רפואי וקטטר.
- ◀ התמקדתי ברפואת נשים ומתחקור התיקים עלתה מעורבות רפואי נשים ומוקדים טלפונים.
- ◀ מבדיקת פניות למוקד נשים MOM, במהלך יולי 2025 - מתוך 2873 פניות, 281 הופנו לחדר מיון. 40 מטופלות היו עם 3 פניות ומעלה. מתחקור של 10 תיקים עלו תתי תחומים כגון: ריבוי מטפלים והעדר רצף טיפולי.
- ◀ בבדיקת פניות למוקד אחיות במהלך יולי 2025. מתוך 18523 פניות (גברים ונשים), 243 מטופלים עם 3 פניות ומעלה ומתחקיר של 41 תיקים רפואיים, מצאתי שמאפייני הפניות זהות לקטגוריות הראשיות.

זיהינו סיבות שונות לפניה למלר"ד וכדי לעמוד במשימת הניהול הרפואי נדרשת התערבות כוללת במגוון תחומי ניהול, כגון: בקרת רשומה, ניהול סיכונים, שחיקת רופאים, ומחברות ארגונית.

בחרנו בהתערבות בתחום רפואת הנשים, תחקיר תיקים רפואיים לפי דוחות חודשיים של הפניות רופאות נשים למלר"ד ואיתור מצבים הדורשים מעורבות ההנהלה רפואית בהתאם לתחומי הניהול.

מסקנות והמלצות